

FUNDAȚIA CULTURALA PRINCIPELE CAROL

CAMINUL CULTURAL

1 MARTIE 1927. — BUCUREȘTI. — STRADA LATINĂ, 10

Creația populară.

Viața de țară și săteanul stănesc tot mai mult luarea aminte a Bucureștiului. Este câte odată ca viața de toate zilele, cu toate schimbările aduse de război și de împroprietărire, dar este de atâtea alte ori și ca viață sufletească. Așa de pildă, Universitatea liberă cercetează într'un șir de șapte conferințe „Diferite motive ale creației populare”. Și lucrul își are tălcul lui, pe care toți ceice se vor gândi îl vor pătrunde, că aproape toți conferențiarilor sunt scriitori cari lucrează pentru Fundația Culturală Principele Carol. S'ar putea zice că acele conferințe sunt ținute de Fundație sub numele și pajura Universității libere.

Tot ceace a făcut țăranul în timp de secole, pentru împodobirea vieții, cântece, basme, proverbe, colinde și jocuri sfinte, sau cusură, țesătură, creștătură, olărie, clădire, viers vesel și

viers necăjit, va fi răscolit din nou și pus în mari legături, pentru o nouă înțelegere. Sușletul nostru se caută. Țara mărită deodată, cu Români trăiți sub alte stăpâniri și cu atâția Români de alt sânge și graiu, se luptă să nu fie cotropită de gânduri și de așezăminte străine. Ca și alte dăți în trecut, când se afla într'o primejdie asemănătoare, ea se întoarce către cei mulți ai ei, cari duc mai departe vechea datină.

De aceea, cercetarea înfrigurată de astăzi, a vieții dela țară și a țăranului, nu e numai dintr'un dor obișnuit de cunoștință. E ca o chemare în ajutor. E ca o aler-

gare la oastea cea nezdruccinată a sușletului strămoșesc. Ispitiți de atâtea drumuri noi, cărtării români vor să-l descopere pe cel adevărat, care se leagă de cel de demult. Și se îndreaptă atunci spre călăuza cea nemincinoasă, spre Soare-răsare.

Buciumași din munții Ardealului

A fost odată o scriitoare...

Se poate începe ca în poveste, vorbind de Bucura Dumbravă, care a murit anul trecut la Port Said, pe când se întorcea în țară din India. A fost o scriitoare, de naștere de alt neam, dar care a trăit între noi dela cinci ani până la cincizeci și șase și ne a iubit atât că ne-a zugrăvit în romanele ei, al Jianului și al lui Tudor Vladimirescu, așa cum nimeni n'a mai făcut-o. Citiți «Haiducul» și «Pandurul», și vă veți convinge dela întâile pagini.

Iubea mai ales muntele, pe care se poate zice că și-a petrecut, ca o băciță de sușlete, cea mai mare parte a vieții. Și iubea și cunoștea mai ales pe țăran! Citiți «Cartea Munților» și vă veți convinge dela întâile pagini.

Ca amintire, când s'a împlinit un an dela plecarea ei dintre noi, prietenii au scos un volum cu bucăți nepublicate sau foarte puțin răspândite. Cum e, puțin răspândit, și acest volum, tipărit numai în câteva exemplare; din care pricină scoatem din el două, trei pilde. Nu se poate sărbători mai bine aducerea aminte a unei scriitoare.

«Îți trebuie o mare putere ca să crezi; să crezi înseamnă să te așii în stare de însușetire, într'o stare ridicată peste orice e materie; credința e o luptă împotriva materiei, o prefacere de înțeles a ființei ei, o năvală prin peretele dintre aici și dincolo, o vitejească luare cu asalt a Paradisului».

«Și nu este altă mântuire decât în Hristos, cu toate răpile și prăpăstiile lui».

«Toamna, când frunzele se îngălbenesc, cele ale unor arțari se acopăr de pete negre. Sunt urmele grăunțelor de grindină care le-au lovit poate în lunie. Peste vară nu s'au văzut și frunzele au strălucit de cel mai curat verde al lor. Dar când seva se retrage, petele ies la iveală. Așa se întâmplă cu atâția oameni: tinerețea le-a acoperit lipsurile și numai când puterea și gingășia externă pier, se arată, în negrul fără nădejde, sărăcia de frumusețe lăuntrică».

«(1 Decembrie 1919). Ieri am fost pe Jepi. O zi de vară cu întinse plăci de zăpadă întărită pe coastele și pe podurile aurii. Am dejunat tocmai în vârf și am făcut, nu zamolxiadă¹⁾ căci nu era destul de *cald* pentru asta, ci confuziadă¹⁾ fierbinte și bine afumată prin năpraznicul foc de jnepeni, care pârâia ațâțat mereu de bătaia ușoară a vântului. Priveliștea era numai catifele galbene, arămii închise, verzi negricioase iar cerul albastru deschis. Și firește se vedea mult mai departe ca în timpul verii. M'am în, tors alene peste pieptul Furnicăi, pe când Filică²⁾ îmi povestea toată campania lui, cu năvitătea deșteaptă a țăranelor române. — Și azi am început Cartea Munților».

Graiul românesc.

Ce ne-a legat strâns în tot trecutul nostru viros a fost graiul. Românii cari și l-au pierdut, fie de voe, ca să se apropie de vreun popor stăpânitor străin, fie copleșiți de număr, ca între secui și ruteni, s'au pierdut și de neam.

Alții dintre ei sunt în primejdie să și-l piardă și acum, după ce România s'a unit cu toate pământurile locuite de Români. Pentru că au mai rămas de-ai noștri în țări vecine; și au rămas destui, peste un milion, în Bulgaria, în Serbia, în Rusia și aiurea. Ei sunt cu toții țărani plugari sau ciobani, cu prea puțini negustori și locuitori de oraș dintre ei, cari să lupte pentru școală și biserică românească, cele două mijloace mari de apărare a graiului.

Pentru cercetarea lor, oriunde s'ar găsi, ca număr, ca stare în deobște, ca trebuințe, ca purtare față de ei a țărilor unde locuiesc, mai mulți oameni de carte dela București scot o revistă lunară, „Graiul românesc” (abonament 50 lei, Str. Cortului 8). În întâile două numere, profesori universitari și cunoscători ai acestei pricini au scris pe rând despre Românii din Istria, despre Românii din Secuime, despre Românii din

Serbia, despre granița noastră cu Polonia, despre școala și biserică română din Albania, și despre tot felul de întâmplări și publicații în legătură cu scopul revistei.

Ea poate fi de folos oricui și nu trebuie să rămână lumină sub obroc.

Răspândiți cartea cea bună.

Una din marile sarcini și griji ale Căminului e să triezască și să desvolte gustul pentru carte. Pentru aceasta se impun cetirile. Cetiri în șezători; cetiri pe la casele oamenilor; cetiri în biserică; cărți în mâna copiilor pentru cetire acasă.

Când plugarul, cărașul, lemnarul și tot omul care muncește va ajunge singur să citească, atunci noi ne vom odihni. Oamenii vor găsi în carte pe cei mai urmani și mai liniștiți învățători ai lor.

Insuflețire dar pentru răspândirea cărții. Orice Cămin să-și aibe depozitul lui. Cărturarul să o recomande în șezătorile de la cămin: învățătorul în școală: preotul în biserică. Duminica și sârbătoarea, cărțile se pot vinde la ușa bisericii, ca lumânările. Și nu dă o carte cel puțin atâta lumină și mângâiere cât o lumânare într'un sfeșnic de credință! Faceți pe oameni să simtă că atunci când cumpără o carte, iau apă vie și vecinicie.

Un îndreptar

E „Căminul cultural” o cărticică verde, publicată de Fundație și scrisă de d-nii Gh. Mugur, Nichifor Crainic și Dr. V. Voiculescu. Ea lănuirește rostul unui Cămin, nevoia care l-a creat. E o carte de inițiere și de îndrumare. Ne-am mira ca un conducător de cămin să nu o aiba în mâna lui și să nu urmeze arătările dintr'însa.

O muncă haotică va îrosi puterea oamenilor și nici nu va rodi ceva. Un „Cămin” presupune o desfășurare de lucru gândit, rostit și susținut prin serioase pregătiri de cercetare, și de cetire.

Cărticica de îndrumare a Fundației stă într'ajutorul lui. Ea arată cum se constituie și se lucrează la început într'un „Cămin”, dă lămuriri asupra localului, insistă pentru fixarea nevoilor locale, arată ce coprinde un Cămin, care trebuie să fie activitatea lui și însiră faptele pe cari le poate provoca sau îndeplini un Cămin.

Această cărticică de îndrumare e un fir al Ariadnei. Ea te scoate din încălțitele drumuri ale haosului.

Cămine noi

În luna Februarie s'au mai înființat următoarele cămine culturale:

- 520. „Gh. Coșbuc” Pitaru Dâmbovița.
- 521. „Regele Carol” Boroșeni Noi, Pârjola Bălți.
- 522. Bosanci-Moara Carp Suceava.
- 523. „Prințul Mihail” Rodomiri Romanai.
- 524. „Mihail Viteazu” Lăpușata-Zărnești Vâlcea.
- 525. „Zorile” Căpriom Dâmbovița.
- 526. „Zorile” Gum Sadovei Cămpulung.
- 527. „Doimuslar” Doimuslar Durostor.
- 528. Serbriceni Argeș.
- 529. Pantelimon de jos Constanța.
- 530. „Făclia Dornelor” Șarul Dornei Cămpulung.

Indemnați pe toți să-și cumpere și să citească:

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Biblioteca scoasă sub îngrijirea
D-lui I. SIMIONESCU prof. universitar
O broșură costă 5 lei. Comandați prin Fundație.

¹⁾ Băuturi drumetești, cu zăpadă din munte.
²⁾ Țăran călăuză.

De la Cămine.

Căminul cultural «Principesa Ileana» din Sculeni j. Bălți și-a încheiat socotelile având la încasări 45994,50 lei și la cheltuieli 34304 lei, deci cu un excedent de 10990,50 lei. În casă mai au un sold din tre.ut 6000, care se păstrează pentru local.

Acest cămin a ținut 24 șezători în anul trecut.

Dl. Petru Subotin, maestru tâmplar la școală, a organizat un cor popular pe 4 voci Biblioteca are 1200 volume, cetite de peste 100 cititori. S'au distribuit premii școlare de 4500 lei.

Au donat pentru cămin: I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, 1000 lei, Dl. Dumitru Tacu, deputat, 500 lei, Dl. Zarma Sotir, proprietar, 500 lei, Dl. C-tin Toma, fost primar Iași, 1000 lei. Căminul i-a proclamat membrii de onoare.

Căminul e împroprietărit cu un loc de casă de 2500 m². Pentru întărirea căminului au ajutat foarte mult Dl. Comandant și ofițerii Divizionului II/24 Artilerie.

Fundația aduce tuturor viie sale mulțumiri

Căminul cultural «Mihail Serban» com. Săpânța j. Marawureș are 117 membri și o avere de 26024 lei.

Căminul are o scenă de teatru și la casa de cetire o bibliotecă. A dat 2 baluri, 10 ședințe publice și 8 adunări intime.

În cursul anului trecut a încasat 15568 lei și a cheltuit 10714 lei.

Căminul cultural «Sf. Impărați» din Galați și-a încheiat socotelile având la venituri 27411,45 lei și la cheltuieli 4741,40 lei, deci un sold de 12670,05 lei.

Căminul cultural «Ciorani» din com. Ciorani, jud. Prahova a început cu elevii școlii primare din Ciorani de jos și de sus, Marția și Vi erea, în fiecare săptămână, șezători culturale în localul școlii Cioranii de jos iar Joia, cu oamenii mari. Lunar da serbări pentru popor.

A luat inițiativa îngrijirii și amenajării cimitirului, înfrumusețându-l cu flori și arbori fructiferi.

Căminul cultural „N. Iorga” din satul Slobozia, gara Roznov, jud. Neamț a fost împroprietărit cu teren în suprafață de 1,50 ha.

Căminul cultural „N. Bălcescu” din Balatina Bălți a dăruit bisericii din localitate 4000 lei cu ocazia procurării podoabelor bisericesti. Biblioteca cuprinde peste 300 volume, iar cititori sunt 50 săteni

Căminul are cor format și condus de Dl. Simion Cojocar, învățător.

Căminul cultural „Sf. Ap. Petru și Pavel” din com. Buceștii Bacău are o bibliotecă de 701 volume În anul 1926 s'au cetit 640 de cărți de către 467 cititori, săteni și sătene.

Căminul cultural „Spiru Haret” din com. Miculești Mehedinți are o bibliotecă compusă din 895 de volume. S'au cetit 1351 volume de către 980 cititori și s'au ținut 5 șezători. Căminul are o frumoasă activitate sub conducerea unei vrednice președintă D-na Ortansa Părvulescu.

Căminul cultural „M. Eminescu” din Flămânzești, Curtea de Argeș, a dat în ziua de 20 Febr. c. a doua șezătoare cu coruri, lecturi, povești, snoave și arii naționale, cântate de orchestra căminului.

Căminul cultural „Lumina Poporului” din Stănița-Mehedinți are 6 ani de existență. Biblioteca aceluși cămin are 660 volume. S'au cetit în anul trecut 550 volume și revistele Convorbiri Literare, Sănătatea. Albina Câmpul, Neamu Românec p. popor și ziare A ținut șezători de 3 ori pe lună iar preotul D. Achimescu a predicat Duminică după sf. slujbă în numele căminului. S'au ținut 15 conferințe.

Căminul cultural „B. B. Hasdeu” din Glodeni, Bălți a avut în anul 1926 lei 12853,37 la venituri și 8358,80 la cheltuieli, deci un excedent de 3894,70.

Biblioteca are 164 volume. Posedă teren de 5 ha A dat două serbări, 8 șezători literare și 7 de lucru. Are și farmacie.

Căminul cultural din Ghilad Caraș și-a încheiat acti-

vitatea la venituri cu 14912,30 și la cheltuieli cu 2323,30 deci un prisos de 12589 lei. A dat șase șezători. Are 300 volume în bibliotecă și 3 jug ere teren.

Căminul cultural „Renașterea”, com. Poduri Bacău a realizat 14541,20 lei din cari s'au cheltuit 1400 lei. Are o mică bibliotecă. Căminul își propune clădirea unui local.

Ce suprafețe de pământ au Căminele culturale ale Fundației.

Căminul	Regina Maria	Tg -Fălești	c. Bălți	10000 m ²
„	Principele Carol	Chiscăreni	„	5000
„	Gh. Asachi	Sângerei	„	10000
„	M. Sadoveanu	Valea lui Vlad	„	5000
„	N. Iorga	Cornești	„	2500
„	T. Vladimirescu	Ciolacu Vechi	„	3000
„	Mângăterea	Flămânzeni	„	2000
„	Cuză Vodă	Măgurele	„	2000
„	Lumina Poporului	Hârcești	„	2000
„	Înfrățirea	Sărata Veche	„	10000
„	B. Delavrancea	Mihăileni	„	1000
„	Luminarea	Nicoreni	„	1000
„	B. P. Hajdeu	Glodeni	„	50000
„	Gh. Coșbuc	Iabova	„	10000
„	N. Bălcescu	Balotina	„	10000
„	Avram Iancu	Călinești	„	10000
„	Vasile Conta	Funduri	„	20000
„	M. Sturza	Sturzeni	„	25000

De la Secția fotocinematografică a Fundației

În depozitul de filme al Fundației se găsesc următoarele filme ce se pot închiria spre rulare:

1. *Peste Mări și Tări...* 21 acte. O călătorie de studii prin Egipt, Ceylon, Indii, China, Japonia și America de Nord.
2. *Nunta regală din Belgrad...* 4 acte. Drumul făcut pe Dunăre a întregii familii regale, până la Belgrad. Ceremonia nunții.
3. *O vizită a familiei regale la Reg. Vânători de Munte în Brașov...* 1 act.
4. *Vizita Principelui japonez Naru-Hibaschi-Kunt în România...* 1 act.
5. *Vizita mareșalului Pilsudski la Sinata...* 1 act.
6. *Legiunea română la Wladivostok...* 1 act. Dintre românii căzuți prizonieri în Rusia, foști soldați în Austro-Ungaria, s'a format o legiune românească.
7. *Serbările culturale din Basarabia* organizate de Fundația Principele Carol... 2 acte.
8. *Serbările culturale din Iași* organizate de Fundația Culturală Principele Carol... 1 act.

Misiunile Fundației.

În cursul acestei luni, misiunile vor merge în următoarele sate:

- 13 Martie . . . . . Drăgănești (Vlașca).
- 20 Martie . . . . . Topoloveni (Muscel).
- 25 Martie . . . . . Băilești (Dolj).

ÎN CURSUL ACESTEI SĂPTĂMĂNI
VA APARE

CARTEA LEACURILOR

DE DR. V. VOICULESCU

Dicționar de medicină cuprinzând toate leacurile la îndemână și întrebuițarea lor. E cartea care nu trebuie să lipsească din nici o casă, mai ales din a preotului și învățătorului.

Cărți

Pentru Bibliotecile Căminelor, de folos unele învățătorilor și preoților, altele părinților și copiilor, altele pentru activitatea în cămin:

Pentru preoți

<i>Gala Galaction:</i> Piatra din capul unghiului . . .	50
<i>Bettex:</i> Creștinismul și studiul naturii . . .	45

Pentru învățători

<i>Ap. D. Culea:</i> Istoria Românilor în ilustrații (Album istoric)	175
<i>I. R. Pogoneanu:</i> Viața lui Pestalozzi	60
<i>I. C. Petrescu:</i> Școala activă	45
<i>N. Nicolaescu:</i> Predarea învățământului agricol în școală	6
<i>Cartyle:</i> Eroii	40
<i>Const. Soltuz:</i> Jocuri școlare	25

Pentru popor

<i>Tiberiu Crudu:</i> De pe la noi ce-a fost odată . . .	40
<i>Ap. Culea:</i> Suspirele Ștejarului	12
<i>Mihai Lungeanu:</i> Mucenicii Neamului	50
<i>Tudor Răzescu:</i> Sezatori de seară	16
<i>P. Dulfu:</i> Gruia lui Novac	45
<i>N. Gane:</i> Nuvele	60
<i>I. Simionescu:</i> Talmăcirea potopului	5

Pentru copii

<i>R. Wyss:</i> Robinson Elvețianul 2 vol.	80
<i>Ap. D. Culea:</i> Sezătorile copiilor	30
<i>F. Cristescu:</i> Familia Roademult	15
<i>A. Ivanovici:</i> Fetita din Livezeni	15
<i>I. M. Răureanu:</i> Cristofor Columb	20

Teatru școlar

<i>Eufr. Mironesca:</i> Teatru pentru școlarele de fete de băieți	20
<i>Constanța Hodoș:</i> Teatru pentru copii	18

Teatru popular

<i>Frunză:</i> De-ale lui Păcală	15
<i>Alexandri:</i> Teatru	50

SE TIPĂREȘTE DE CĂTRE

FUNDAȚIA PRINCIPELE CAROL

GÂNDURI

DE AL. VLAHUȚĂ

CARTE CARE VA FI O BIBLIE DE CĂPĂȚĂI A CĂRTURARILOR,
IN DEOSEBI A PREOȚILOR, A ÎNVĂȚĂTORILOR

Răspândiți larg în popor

ALBINARevistă întemeiată de Haret
O enciclopedie ilustrată

Administrația:

Fundafția Principele Carol

Abon. 100 lei anual

LAMURARevistă de cultură generală
pentru preoți și învățători

Administrația:

Fundafția Principele Carol

Abon. 100 lei anual

CĂMINUL CULTURAL De GH. D. MUGUR cu colaborarea D-lor NICHIFOR
CRAINIC și Dr. V. VOICULESCU.E o carte de nevoie pentru cei ce conduc organizațiile de
cultură pentru popor, mai ales pentru preoți și învățători
15 lei volumul.**CARTEA VREMII****COLECȚIE ENCICLOPEDICĂ
INGRIJITĂ DE NICHIFOR CRAINIC**

AU APARUT:

1. EM. BUCUȚĂ LEGĂTURA ROȘIE
2. CHARLES MAURRAS VIITORUL INTELEGENȚEI
trad. de T. Vianu
3. ION PILLAT SATUL MEU
Versuri
4. LUCIAN BLAGA FENOMENUL ORIGINAL
studii filozofice
5. H. IBSEN PEER GYNT
trad. în versuri de Adrian Maniu
6. MIHAIL RALEA INTRODUCERE ÎN SOCIOLOGIE
7. LUCIAN BLAGA FAPTA
joc dramatic
8. D. IANCOVICI SOCIETATEA NAȚIUNILOR
9. ST. ZELETTIN NAȚIONALIZAREA ȘCOALEI
10. PARANDELLO HENRIK IV
trad. de Al. Marcu
11. V. VOICULESCU POEME CU ANGEKI, versuri
12. OKAKURA KAZUZO CARTEA CEALULUI
13. N. DASCOVICI DUNĂREA NOASTRĂ
14. MARIA RILKE POVESTIRI DESPRE BUNUL D-ZEU

S'UA PUS SUB TIPAR:

- POEZII de Francis James trad. de ION PILLAT
și N. HERESCU
- AL. VLAHUȚĂ, viața lui de ION GORUN
- SF. AUGUSTIN de Buonainti trad. de AL. D. MARCU

CEA MAI BUNĂ REVISTĂ LITERARĂ - ARTISTICĂ E

„GÂNDIREA”de sub direcția D-lor Nichifor Crainic și Cezar Petrescu
Apare lunar Abonamentul 350 lei anual
Administrația: Str. Latină, 10. — BucureștiFUNDAȚIA CULTURALĂ
PRINCIPELE CAROL

STR. LATINA, 10, BUCUREȘTI

SCUTITĂ DE TIMBRU

prin legea publicată în „Monitorul Oficial”
No. 39/922**Căminului Cultural**

comuna .....

județul .....

No. 1964